

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, RUGSĖJO-SEPTEMBER 21 2017 • Vol. CVIII NR. 109

Kaina 1.50

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-20-17

Iki valstybės atkūrimo jubiliejaus liko 147 dienos!

Prezidentė ragina pasaulį stabdyti agresorius

Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė, sakydama metinę kalbą Jungtinių Tautų (JT) Generalinėje asamblėjoje, atkreipė pasaulio dėmesį į Rusijos karinių pratybų „Zapad 2017“ keliamas grėsmes. JT Generalinėje asamblėjoje dalyvauja beveik 200 pasaulio valstybių vadovai, tarp jų ir su tiesiogine pratybų „Zapad 2017“ grėsme susiduriančių Latvijos, Estijos, Lenkijos ir Ukrainos Prezidentai.

Lietuvos vadovės teigimu, pasaulio dėmesys dabar sutelktas į Šiaurės Korėją, tačiau Ukrainoje ir greta

NATO rytinės sienos Rusija taiko tuos pačius šantažo ir agresijos metodus.

„Net vykstant šiai diskusijai maždaug šimtas tūkstančių Rusijos karių dalyvauja agresyviose karinėse pratybose 'Zapad 2017' prie Baltijos valstybių ir Lenkijos sienų, ir netgi Arktyje. Kremlius repetuoja agresyvius scenarijus prieš kaimynines valstybes, mokydamas savo kariuomenę pulti Vakarų. Šios pratybos taip pat yra informacinio karo, kuriuo siekiama skleisti netikrumą ir baimę, dalis“, – sakė Lietuvos vadovė. – 2 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

„Tikslas – Amerika“
jau Amerikoje – 3 psl.

Šimtmetis festivalis – gyvas ir
smagus – 4 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Restauratorius prisideda prie istorinio paveldo išsaugojimo

JOVITA BELIAK-ANTANAVIČIENĖ

Profesija – tai žmogaus rūbas, kurį kasdien vilkėdamas, jis sukelia skirtingas praeivių emocijas. Vieni didžiuojasi būdami verslininkais, nors jų nuostoliui nėra galo, kiti kukliai kalba apie pyragaičių gaminimą vietinėje kepyklėlėje, kuri galbūt po metų prasiplės į kitus miestus ir atidarys dar 10 parduotuvių. Dažnai žmonės teisiami pagal titulą, už kurio slypi gilesnė prasmė ir reikšmingumas mūsų gyvenimui.

Viena tarp ne itin populiarių, bet labai svarbių istoriniam paveldui profesijų – restauratorius. Ši architektūros atšaka yra retai sutinkama šiuolaikiniame pasaulyje, o ir ateities studentams ji nėra tokia patraukli. Ar tai nykstanti profesija? Tikriausiai... Bet dar ne vėlu ją atgaivinti ir prikelti antram gyvenimui, juolab kad mažėjant restauratorių, nyksta ir mūsų istorija, liudijanti apie mūsų atsiradimą, tapimą tuo, kuo esame dabar.

Vienas iš šios profesijos sergėtojų – Rimvydas Danius Glinskis, baigęs architektūrą tuometiniame VISI (Vilniaus inžinerinis statybos institutas, dabartinis Vilniaus Gedimino technikos universitetas – VGTU) ir istoriją gaivinantis Amerikoje. „Jaučiausi, kad nesu geriausias tarp savo kolegų. Be to, sovietiniais laikais domėjausi Lietuvos istorija, kurią buvo gana sunku atrasti. Teko perskaityti Šapokos istoriją, todėl baigęs pasirinkau, kiek leido tuometinis skirstymas, Paminklų konservavimo institutą Vilniuje“, – apie mokslo krypties pasirinkimą pasakojo pašnekovas. – 5 psl.

Danius Glinskis pasirinko nelabai populiarią restauratoriaus profesiją.

Prie Dievo einama nuolat bendraujant su žmonėmis – Nikolajus Gogolis

Prezidentė ragina pasaulį stabdyti agresorius

Atkelta iš 1 psl.

Prezidentė pabrėžė, kad Rusijos, kaip nuolatinės JT Saugumo tarybos narės, ypatinga pareiga ginti taiką viename pasaulyje, tačiau nepaisydama to ji užpuolė Gruziją, neteisėtai aneksavo Krymą ir tiesiogiai dalyvauja kare rytų Ukrainoje, taip pažeisdama JT Chartiją.

Kremliaus arsenalas neapsiriboja vien įprastine ginkluote. Rusija ir toliau kišasi į kitų valstybių rinkimus, rengia kibernetines atakas ir per savo sputnikus skleidžia melagingas žinias bei agresyvią, destabilizuojančią propagandą. O energetinis šantažas jau seniai tapo Rusijos itin mėgstamu ginklu. Baltarusijoje, vos už 40 km nuo Lietuvos sostinės, ji stato nesaugią Astravo AE, kuri tampa geopolitiniu ginklu, neatitinkančiu pagrindinių tarptautinių branduolinės energetikos standartų.

Prezidentės teigimu, įvairių pasaulio režimų vykdomi svarbiausių tarptautinės teisės normų pažeidimai nėra pavieniai ar tarpusavyje nesusiję atvejai. Tai yra ir mūsų visų negebėjimo juos pasmerkti bei deramai į juos reaguoti rezultatas.

Pasak šalies vadovės, tarptautinei

Prezidentė Dalia Grybauskaitė JT generalinio sekretoriaus António Guterres kvietimu dalyvavo darbo pietuose su pasaulio lyderiais. EPA-ELTA nuotr.

bendruomenei pristinga ryžto ir drąsos užtikrinti, kad taisyklių, kurias pati sukūrė, būtų laikomasi. „Mes patys nubrėžiame raudonąsias linijas, o tada apsimetame, kad jos neegzistuoja“, – teigė Prezidentė.

Tokia padėtis turi pasikeisti. Smurtautojai yra agresyvūs būtent dėl to, kad jaučiasi silpni ir nevisaverčiai bei nesulaukia tinkamo atsako. Todėl reikia liautis būti pasyviais stebėtojais ir pradėti vadinti daiktus tikraisiais vardais.

„Agresija nepavers stipresniu ir nepelnys nė lašo pagarbos. Vieninteliai dalykai, kuriuos atneša agresija, – tai panieka, gėda ir pasmerkimas. Tarptautinė bendruomenė turi priimti savo atsakomybės dalį. Negalime leisti, kad baimė nugalėtų, užsimerkdamie prieš smurtininkus, nes tai tik dar labiau padrąsins juos eiti toliau. Žmogaus teisių pažeidimai, nacionalistinė retorika ir laisvo žodžio slopinimas ilgainiui pratrūks smurtu, jeigu į juos nebus kreipiama dėmesio“, – sakė Lietuvos vadovė.

Apdovanoti Pentagono pareigūnai

Prezidentė Dalia Grybauskaitė New Yorke valstybinius apdovanojimus įteikė svarbiems Pentagono pareigūnams, reikšmingai prisidėjusiems prie Lietuvos saugumo ir gynybos stiprinimo. Apdovanojimai įteikti JAV Gynybos departamento Gynybos sekretoriaus biuro Estijos, Latvijos ir Lietuvos šalių direktoriui David Bradley Millner ir buvusiam JAV gynybos sekretoriaus pavaduotojui Europos ir NATO politikai James Joye Townsend.

Prezidentė taip pat padėkojo šiems amerikiečių pareigūnams už profesionalumą ir asmenines pastangas stiprinant Lietuvos ir JAV bendradarbiavimą. Eidami aukštas pareigas JAV gynybos departamente, J. J. Townsend ir D. B. Millner suprato išskirtinę Lietuvos geopolitinę padėtį ir patys ėmėsi iniciatyvos stiprindami mūsų šalies saugumą ir užtikrindami regiono apginamumą. Valstybiniai apdovanojimai šiems pareigūnams buvo skirti liepos 6 dienos dekretu.

Prezidentė su amerikiečių gynybos politikos strategais taip pat aptarė geopolitinę ir saugumo situaciją regione. JAV įsitraukimas į Baltijos regioną yra strategiškai svarbus.

J. J. Townsend skirtas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžius. Pareigūnas asmeniškai prisidėjo formuojant JAV politiką Lietuvai pa-

J. J. Townsend skirtas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžius. Prezidentūros kanceliarijos nuotr.

lankia linkme – jo pastangomis buvo priimtas sprendimas atsiųsti į Lietuvą JAV rotuojamas pajėgas ir dislokuoti ginkluotę, užtikrinta finansinė parama mūsų šalies gynybinių pajėgumų vystymui. J. J. Townsend taip pat aktyviai rėmė Lietuvos pastangas užsitikrinant energetinę nepriklausomybę nuo Rusijos, NATO energetinio saugumo kompetencijos centro steigimą Lietuvoje.

Pulkininkui D. B. Millner ordino „Už nuopelnus Lietu-

vai“ Riterio kryžius skirtas už nuopelnus plėtojant dvišalį strateginį gynybinį bendradarbiavimą ir pastangas įtvirtinti JAV saugumo įsipareigojimus Lietuvoje. Pareigūnas asmeniškai prisidėjo rengiant JAV atgrasymo priemonių mūsų regione planą, nuosekliai rėmė „Atlanto ryžto“ tęstinumą. D. B. Millner anksčiau yra ėjęs JAV gynybos atašė Lietuvoje pareigas.

Prezidentės spaudos tarnybos info

Lietuva pritaria JT reformai

Lietuva prisijungė prie Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento Donald Trump iniciatyva parengtos politinės deklaracijos, kuria siekiama reformuoti Jungtines Tautas (JT).

JT Generalinėje Asamblėjoje Lietuvai atstovaujanti Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė pabrėžė, jog JT reforma yra neišvengiama ir būtina.

Šalies vadovės teigimu, dar po Antrojo pasaulinio karo 1945 m. susikūrusi didžiausia tarptautinė organizacija pasaulyje veikia pagal pasenusius mechanizmus, neatitinka laikmečio iššūkių, negeba laiku ir efektyviai spręsti globalių problemų.

Pasak Prezidentės, tai ypač matoma dabar, kai nesugebama užtikrinti veiksmingų sprendimų siekiant sureguliuoti konfliktus Sirijoje ir Ukrainoje bei Šiaurės Korėjos keliamai įtampai pažaboti. O JT Saugumo Taryboje piktnaudžiaujama veto teise dangstant autoritarinius režimus, šurkščius tarptautinių principų pažeidimus, neteisėtą okupaciją ir agresiją prieš suverenias valstybes.

Šalies vadovė pabrėžė, kad JT daugiau negali likti tik pasyvios stebėtojos, kitaip taps nereikšmingos. Neveiklumas bei negebėjimas laiku duoti tinkamą atkirtį kompromituoja visą tarptautinę sistemą ir skatina agresorių eiti dar toliau.

Deklaraciją palaiko visos ES ir NATO šalys, iš viso daugiau nei 120 pasaulio valstybių. Prie jos prisijungusios JT narės įsipareigoja teikti visapusišką paramą JT generalinio sekretoriaus António Guterres pastangoms reformuoti JT, užtikrinant jų efektyvų ir skaidrų funkcionavimą.

ELTA

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

[Kanadą] – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

[Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu] – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

[Lietuvą paprastu paštu] – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$115.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

[Kanadą] – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

[Lietuvą ir kitas šalis oro paštu] – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00, paprastu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiuočiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė – Ramunė Lapas vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė – Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius – Jonas Kuprys

Korektorė – Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Turime bėdą. Milžinišką. Galinčią lemti lietuvių tautos ir Lietuvos valstybės likimą. Kalbu ne apie karines pratybas „Zapad – 2017“. Prie pat Lietuvos sienos šiuo metu vykstančios Rusijos ir Baltarusijos puolimo pobūdžio karinės pratybos, nors ir pavojingos, galinčios bet kada pavirsti į tikrą karą, – tik vaikų žaidimas, palyginus su bėda, kurią turiu omenyje.

Beje, tą didžiąją bėdą, apie kurią ruošiuosi išguldėti savo nuomonę, vadinama įvairiai. Vieni sako: Astravo atominė bomba, Astravo atominis monstras, Vladimiro Putino projektas. Kiti teigia: Kremliaus banditų projektas, Geopolitinis ginklas, Įtampos ir pavojaus židiny, Branduolinis terorizmas, Atominis ginklas politiniam kaimynų šantažui, Astravo apokalipsė, Grėsmė Europai Nr. 1. Treči įvardina kaip klastingą ir nežmonišką veiksmą, uždelsto veikimo miną...

Agresyvos rusiškos karinės pratybos – vaikų žaidimas todėl, kad mūsų sienas saugo ir Rusijos kariauną atidžiai stebi JAV bei vos ne visa Europos Sąjunga (ES). Ir mes patys jau nesame tokie, kokie buvome, kai visa kariuomenė tilpdavo Gedimino prospekte švenčių metu. Vakarų raketos, tankai, naikintuvai, kariniai laivai parengti galimoms provokacijoms atremti. Vladimiras Putinas, atrodo, šito nesitikėjo. Ši kartą mes nelikome vienų vieni, kaip neseniai gruzinai arba dar neseniai – ukrainiečiai.

Deja, Astravo uždelsto veikimo bombos ES apsimeta nematanti, nes gal ji, matot, artimiausiu metu nesprogs. Gali juk net taip atsitikti, kad ji niekad nesprogs. O jeigu ir sprogs, tai iki Berlyno, Paryžiaus, Briuselio – toli. Minėtos sostinės ir jose gyvenantys vokiečiai, belgai, prancūzai nemato grėsmės Europai, skirtingai nei pirmasis mūsų atgimusios valstybės vadovas prof. Vytautas Landsbergis. Ką ten minėtos sostinės – net Ryga ir Talinas tos bombos galimo sprogimo nebijo ir dedasi mūsų, lietuvių, baimių nesuprantą. Atvirai kalbant, nusispjauna į Baltijos šalių vienybę „vienas už visus, visi – už vieną“. Šioje bėdoje bent jau iki šiol esame vienų vieni. Užjaučiami, bet tik tiek.

Tačiau kas kaltas dėl mus iškilusio pavojaus? Kalti mūsų baimių nesuvokiantys kaimynai, o mes patys – ne prie ko? Anaipol! Jeigu būtumėme buvę išvalgesni, vieningesni, kaip siekiant karinio saugumo, dviejų procentų šalies gynybai, šiandien, tikėtina, nereikėtų kalbėti apie Vilniaus evakuavimo planą.

Mūsų pačių kaltės neblogai atskleistos žurnale „Valstybė“ straipsnyje „Kolaborantų žemė: ar V.Adamkui pavyks pažadinti Lietuvą ir Europą?“

Viskas prasidėjo seniai, kai pardavėme „Lietuvos dujas“, kai „Gazpromas“ mus kankino didžiausiomis Europoje kainomis, kai būtent antibranduolinė kova šalies viduje atvėrė kelią Astravo atominei elektrinei. Ir kairieji mūsų politikai, ir žymūs Lietuvos žmonės, ir apie atomą nieko neišmanantys paprasti piliečiai atkakliai priešinosi naujos Visagino AE statybai“.

O besipriešindami Visagino projektui netiesiogiai rėmė gudrų ilgalaikį V. Putino projektą. Čia tiktų patarlės, „kas nenori maitinti savos kariuomenės, maitins svetimą“ perfrazavimas į panašią: „nenorite turėti savo atominės jėgainės – turėsite svetimą“.

„Belioka stebėtis, kokia stipri turi būti Lietuvos sovietinė nomenklatūra, susijusi su Rusijos įtakos grupėmis, ar tiesiog bailumu paremtas konformizmas, jei ta pati daina, kuri skambėjo Sąjūdžio metais – „Neišstokite, nes numirsite badu“, po dešimtmečio skambėjo taip: „Pirkite daug dujų, kitaip neparduosite savo agurkų“, o šiandien vėl mums primetama jau nauju pavidalu: „Norite išsvajotųjų A. Lukašenkos krovinių – draugiškai bendraukite su Baltarusija ir kultūringai prašykite, kad Astravo atominę elektrinę statytų saugesnę.“

Tuos, kurie dar bando stabdyti toli nuvažiavusių atominį traukinį ir laikosi griežtai konfrontuojančios pozicijos Baltarusijos atžvilgiu, politikos apžvalgininkas Kęstutis Girnius vadina vanagais. Beisingai, nepagrįstai primeta šią etiketę. Besiginantys nuo pavojų nėra plėšrūnai. Būtent besiginantys ir yra pragmatikai, kuriems nėra svetimas sveikas protas.

Bet K. Girniui atrodo kitaip, ir jis primeta savas etiketes. „Nereikia iliuzijų. Net pagerėjus santykiams, nebus atsisakoma Astravo. Bet jei santykiai geri, tai didėja tikimybė, kad bus galima įtikinti

Išeitis – Vilniaus evakuavimo planas

GINTARAS VIŠOCKAS

Baltarusiją suteikti tarptautinėms organizacijoms didesnį vaidmenį, prižiūrint jėgainės saugumą. Bet koks ‘perkrovimas’ būtų kuklus, bet jei jis būtų abipusiškas, jis būtų abipusiškai naudingas”, – delfi.lt tinklalapyje rašo K. Girnius.

Taigi – vanagų dauguma, bet vis tik stipresni pragmatikai (taip autorius vadina tuos, kurie eina su vėliu obuoliauti). Nes jų rankose žiniasklaida, jie neleis mums patiems susitarti. Ir vis dėlto yra dalykų, dėl kurių negalima derėtis, net jeigu žinai, kad jėga – ne tavo pusėje. Visi sutinkame, kad 1940-aisiais neišsautas nė vienas šūvis buvo gėdinga klaida. Panašią, gal net didesnę klaidą, mano supratimu, daro K. Girniaus pragmatikai, tokie kaip europarlamentaras Vytenis Andriukaitis.

„Vytenis Andriukaitis, būdamas Lietuvos deleguotas Europos Komisijos narys, akivaizdžiai pademonstravo, kad jam Lietuvos oficiali pozicija yra nepriimtina. Taip pat pademonstravo, kad jam Kremliaus lobistų argumentai yra artimesni. Suprantama, kad kiekvienas Lietuvos pilietis gali turėti savo nuomonę ir ją viešai reikšti, tačiau kai tas pilietis yra Europos Komisijos narys – jo vieši pasisakymai yra žalingi Lietuvai ir labai naudingi Kremlui“, – teigė Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininkas Gabrielius Landsbergis. Teisingai pareiškė. V. Andriukačiui oponuoti buvo galima dar aštriau.

Tačiau širdyje – didelis nerimas. Kokios paramos iš ES galima tikėtis, kai tokios asmenybės kaip V. Andriukaitis tiesiog ragina ES vadovybę nepaisyti Lietuvos Vyriausybės, Seimo, Prezidentų Dalios Grybauskaitės ir Valdo Adamkaus, Atgimimo Lietuvos vadovo V. Landsbergio ir daugumos piliečių radikalių pastangų išvengti antrojo Černobylio Vilniaus

pašonėje?

Dar kartą pacituosiu minėtą straipsnį, paskelbtą „Valstybėje“: „Jau rašėme apie metų pradžioje esčiškame tinklalapyje 15min.lt paskelbtą Kauno technologijos universiteto (KTU) dekaną Ainiaus Lašo tekstą, kuris, mūsų nuomone, skamba kaip odė nesipriešinimui Astravo elektrinės statybai ir baigiamas nerimą keliančiomis mintimis.

Taigi kokią išeitį mato kai kurie mūsų vadina mieji pragmatikai ir realistai? „Ir dar – Astravo ekologinė grėsmė iš tiesų egzistuoja, bet ji toli gražu neatrodo tokia dramatiška, kaip bandoma kartais įteigti. Remiantis tokių energetikos ekspertų kaip prof. J. Vilemas nuomone, Astravas nekelia egzistencinės grėsmės mūsų šaliai, bet šiek tiek komplikuoja situaciją, nes, pavyzdžiui, reikia parengti Vilniaus evakuacijos planą. Nemažoni detalė, bet tai ne pagrindas tiražuoti masinę paniką.“

Kas liks iš Lietuvos, jei teks evakuoti patį didžiausią Lietuvos miestą – sostinę? Kur dėsīs iš Vilniaus evakuoti žmonės? Kada mes galėsime sugrįžti – po 100 metų? Galų gale negi iš baltarusių jėgainės išsiveržęs atomas naikins tik Vilnių?

Kalbos apie pasitraukimo planą – ciniškos, išdavikiškos. Jei tokį planą mums pirštų V. Putinas, suprasčiau. Bet kai apie tai prabylame patys, nebežinau nė ką galvoti.

„Tikslas – Amerika“ – jau Amerikoje

Rugsėjo 18 d. į ekspediciją lietuviškų vietų paieškoms ir interaktyvaus žemėlapio sukūrimui pakilo „Tikslas – Amerika“ komanda. 16 dienų šiaurės rytų JAV praleisiantys savanoriai fotografuos, aprašinės lietuviškas vietas, klausysis vietos lietuvių pasakojimų ir visa tai skelbs internete.

Projekto vadovas Augustinas Žemaitis pasidžiaugė, kad projektui didžiulį dėmsesį parodė ir Amerikos lietuviai – „sulaukėme daug laišku iš žmonių, į kuriuos nesikreipėme, kurie apie projektą sužinojo iš interneto tinklalapių. Didelė dalis ne tik patys prisidėjo, tačiau ir surado papildomų žmonių kituose miestuose. Jų dėka galėsime ‘išvilkti’ į dienos šviesą ir pamirštas, bet labai svarbias lietuviškas vietas. Kai planavome projektą, manėme, kad aplankysime apie 100 vietų 8 valstijose. Šiandien žinome jau per 200 lietuviškų vietų 11 valstijų. Darysime, ką galėsime, siekdami aplankyti jų kuo daugiau. Grafiką ‘suspaudėme’ iki maksimumo. Kai kuriomis dienomis išeis, kad pradėsime darbus ankstyviausią rytą, o baigsime tik apie vidurnaktį“.

„Tikslas – Amerika“ lankys ne tik didmiesčius – New Yorką, Washingtoną, Philadelphia, Bostoną, Baltimorę – bet ir mažus regiono miestelius, itin garsėjančius lietuviškomis vietomis. Tarp tokių – ir Shenandoah Pensilvanijoje, kuriame 1904 m. išleistas pirmasis pasaulyje lietuviškas romanas – V. Pietario „Algimantas“ – ir, JAV sura-

šymo duomenimis, net 14,65 proc. žmonių save laiko lietuviais (daugiau nei Šalčininkuose).

Pasak lietuvių kilmės vietos istorijos tyrinėtojo Andrew Popalio, 1898 m. lietuviams Shenandoah priklausė 59 tavernos, 17 parduotuvių, 5 mėsos turgūs, 4 siuvyklos, 8 akmentašyklos, 3 kirpyklos, šaltkalvis, 5 laidojimo namai, 5 arklidės ir 2 leidyklos! Kažin, ar kuris pačios Lietuvos miestas galėjo tam prilygti – juk Lietuvoje anuomet miestuose vyravo kitataučiai.

Projekto metu surinkta medžiaga, padarytos nuotraukos pavirs interaktyviu žemėlapiu, kuriuo galės naudotis bet kuris to panorės. Projekto tikslas, kad kiekvienas tautietis, nuvykęs į JAV, ir turėdamas dieną ar dvi, galėtų sužinoti, kas lietuviško yra šalia – gal panorės aplankyti Jono Mekos įkurtą kino teatrą, pamatyti James Naismith krepšinio šlovės muziejaus šlovės galerijoje įrašytas dedikacijas Arvydui Saboniui bei Šarūnui Marčiulioniui, pasivaikščioti po rajoną, kuriame visos gatvės pavadintos lietuviškai, išvysti monumentus žuvusiems už tėvynę lietuviams, ar nuėiti į oro uostą, iš kurio Lietuvos link pakilo Steponas Darius ir Stasys Girėnas.

Interaktyvus žemėlapis bus prieinamas ir anglų kalba, tad juo galės naudotis ir lietuviškai nebekalbantys Amerikos lietuvių palikuonys ar mažumų paveldu besidomintys amerikiečiai.

Žemėlapis planuojamas baigti iki 2017 m. gruodžio 1 d.

Bernardinai.lt

Aistė ir Augustinas Vilniaus oro uoste.

Bernardinai.lt nuotr.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Schuylkill – JAV mažoji Lietuva

LAURYNAS R. MISEVIČIUS

Seniausios lietuvių bendruomenės už Lietuvos ribų reikia ieškoti ne Čikagoje, Londone ar Australijoje. Čia, šiaurės rytuose, istorinėje Pensilvanijoje – dabartinių Jungtinių Valstijų lopšyje – užgimė ir didingos lietuvių bažnyčios bei vienuolynai, įspūdingi paminklai, kapinės, muziejai. Yra miestų, kuriuose bent ant kelių namų toje pačioje gatvėje plevėsuoja lietuviškos trispalvės, o kas trečias žmogus – lietuvių kilmės. XIX a. antroje pusėje vystantis akmens anglies pramonei, daugelis šiaurės vakarų Pensilvanijos kaimų ir miestelių tapo lietuviški. Sunku patikėti, bet ir iki šiol mūsų tautiečių įkurtų lietuviškų organizacijų, klubų, karčemų gausa šis re-

Prieš ketvertą metų, 2013-ųjų rugpjūtį, tuometinis LR ambasadorius JAV ir Meksikoje Žygimantas Pavilionis, dalyvaudamas Pensilvanijos Schuylkill apskrityje (Schuylkill County) vykusiose Lietuvių dienos, šią vietovę – pritarus Pensilvanijos valstijos valdžiai – įvardijo „JAV mažąją Lietuvą“ (angl. *Little Lithuania USA*). Schuylkill apskritis taip pavadinta dėl didžiausio lietuvių kilmės gyventojų procento visoje Jungtinių Valstijų teritorijoje ir didžiulio jų indėlio į apskrities ekonominę bei kultūrinę raidą. Remiantis JAV gyventojų surašymo duomenimis, net 10 proc. visų Schuylkill apskrities gyventojų yra nurodę savo lietuviškąją kilmę, o kai kuriose šios apskrities vietovėse, pvz., Shenandoah miestelyje, lietuvių kilmės amerikiečiai sudaro iki 30 proc.

Lietuvių dienos šiemet pirmą sykį vyko 1914 m. įkurtos Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo bažnyčios (Annunciation BVM) Frackville salėje.

Pagrindinis Lietuvių dienų organizatorius Paul Domalakes (d.) ir Eugenijus Dicevičius-Augis.

gionas pralenkia ne tik Amerikos lietuvių sostinę laikomą Čikagą, bet ir daug artimesnes Lietuvai etnines žemes Baltarusijoje ar Lenkijoje. Būtent šias kiekvienam lietuviui brangias vietas iš užmaršties ištraukti pasiryžo tinklalapio „Tikslas – Amerika“ komanda, šiomis dienomis išvykstanti į patį „lietuviškiausią“ JAV regioną – šiaurės rytus.

viets gyventojų.

Lietuvių dienos Frackville mieste yra vienas seniausių etninių festivalių JAV. Šių metų rugpjūčio 12–13 d. rinkomės į Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo bažnyčios (lietuvių aukomis statytos 1914 m.) salę jau 103-iajai tokiai šventei! Na, o prieš trejetą metų, jubiliejinio 100-ojo tokio festivalio metu, taip pat buvo pažymėtas Lietuvos kariuomenės bei Pensilvanijos nacio-

Vietiniai lietuviai ekranizavo „Eglę – žalčių karalienę“.

Alvino Luschas ir Ellen bei Kendall Svengalis nuotraukos

nalinės gvardijos bendradarbiavimo dvidešimtmetis. Ir šiemet Lietuvių dienų metu dalyvavo tiek Lietuvos, tiek Pensilvanijos kariai.

Tarp Schuylkill apskrities lietuvių, kurių dauguma yra dar XIX a. angliakasių imigrantų palikuonys, išsiskiria advokato Paul Domalakes ir jo brolio, draudimo agentūros savininko Larry Domalakes, šeimos. Jų dėka „JAV mažojoje Lietuvoje“ šimtmetė

Amerikos lietuvių istorija gyva ir po šiai dienai.

Ištisą dešimtmetį Lietuvių dienos vyko patogioje Schuylkill prekybos centro salėje (Schuylkill Mall), deja, šią vasarą broliams teko ieškoti alternatyvos – kaip ir daug kur šiais laikais Šiaurės Amerikoje, didžiulis praėjusiame amžiuje statytas prekybos centras už kelių dienų užvers savo duris visiems laikams. Tačiau antrąjį šimtmetį

Beveik 10 metų Lietuvių dienos Pensilvanijos Schuylkill apskrityje nebeįsivaizduojamos be pokario Lietuvos partizanų vaizduotojų.

1982 m. šalia parapijos įkurtame lietuviškame muziejuje ir kultūros centre Lietuvių dienų Frackville metu buvo galima išmokti pinti ir austi.

Lietuvių kilmės Joseph ir Barbara Dereskavich yra žinomi medžio meistrai.

skaičiuojantis ilgiausias be pertraukos JAV vykstantis lietuviškas festivalis nesibaigia – Lietuvių dienas antrąjį rugpjūčio savaitgalį sutiko priglauti Švč. Mergelės Marijos Apsireiškimo parapija, šalia kurios tebėra ir lietuviškas muziejus bei kultūros centras, įkurtas 1982 m.

Iš įvairių Rytų pakrantės bei Vidurio Amerikos valstijų į festivalį suvažinę svečiai domėjosi jame esančiais dar XIX a. pab. surinktais angliakasių daiktais, nuotraukomis, taip pat mūsų tautiečių pintais ar austais dirbiniais. Na, o koncertinėje Lietuvių dienų programoje pasirodė Bostone gyvenanti lietuvė dainininkė ir kompozitorė Simona Minns, skambinusi kanklėmis, šoko tautinių šokių grupė „Malūnas“ (vad. Rytis Grybauskas) iš Baltimorės, Lynn Cox ir Steve Epstein duetas iš Philadelphijos.

Sekmadienį šoko ir jauniausieji – Mahanoy City (PA) „Gintaro“ grupės atstovai, „Eglės – žalčių karalienės“ pasaką ekranizavo vietinių lietuvių vaikų ir suaugusiųjų būrelis, tuo tarpu festivalio pabaigoje Augis iš Clevelando kartu su partizanų vaizduotojų grupe ir kitais atlikėjais drauge užtraukė „God Bless America“ ir „Lietuva brangi“. Išsiskyrėme pasižadėję kitamet vėl susitikti, – Lietuvių dienos Frackville tęsis!

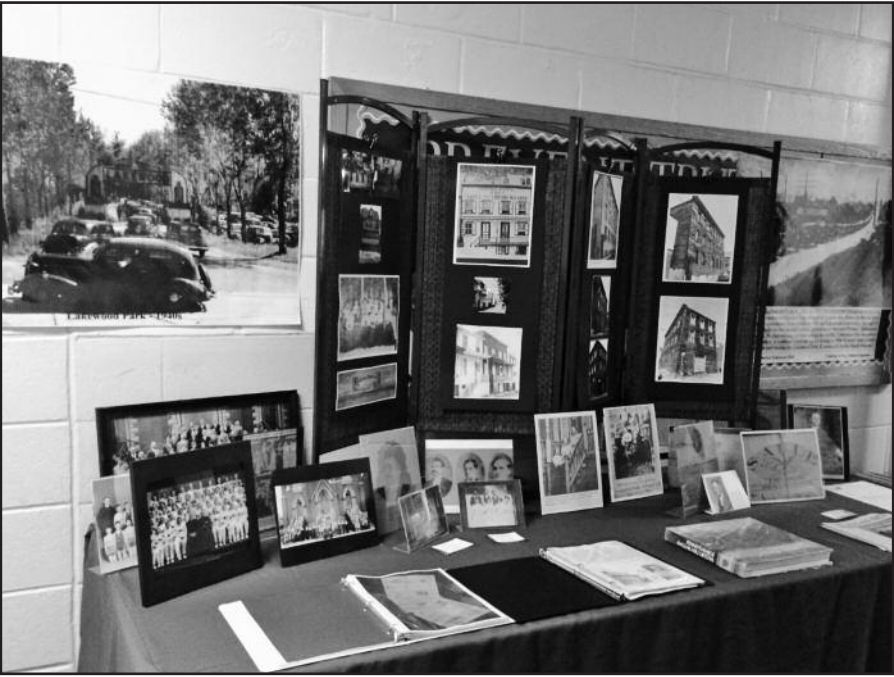
Lietuvių Šv. Jurgio bažnyčios Shenandoah likimas

Atskira tema būtų seniausios lietuviškos už Atlanto, dar 1891 m. pradėtos statyti, daugiau kaip šimtmetį Shenandoah angliakasių miestelį pačiame Schuylkill regiono viduryje puosusios Šv. Jurgio bažnyčios likimas. Nepaisant didelių parapijiečių protestų ir daug kam įtartinų Allentown, PA, vys-

kupijos sprendimų, jos tvirtas kaip uola pastatas buvo nugriautas dar 2010 m. žiemą, o bažnyčios varpai, reto grožio vitražų langai ir kitos interjero detalės turėjo būti išsaugotos Schuylkill saugykloje. Tačiau Šv. Jurgio bažnyčios parapijiečiai neseniai išsiaiškino, kad visi 10 šios unikalios Amerikos lietuvių statytos šventovės varpų jau iškeiliavo... į Šv. Jono Vianėsaus katalikų bažnyčią Houston, TX.

Šios parapijos žiniaraštis rašo, kad 2016 m. gruodžio 11-ąją į šį Texas valstijos miestą (beje, šių metų rudėnį nusiaubtą Harvey uragano, kuris sukėlė didžiulius potvynius) atvežti dar 1907-aisiais Maryland valstijoje išlieti Šv. Jurgio parapijai priklausę dešimt varpų. O juk dar 2009-aisiais Allentown vyskupija, visiems pranešdama apie Šv. Jurgio bažnyčios numatomą griovimą, oficialiame rašte parapijiečiams žadėjo, kad dalis šimtamečių varpų ir granitas, likęs nugriovus šventovę, bus panaudotas specialiam varpai-bokštui, kuris bažnyčios vietoje bus pastatytas šios šventovės atminimui.

Į Lietuvių dienas Frackville, PA, rugpjūčio 12–13 d. gausiai susirinkę Šv. Jurgio parapijai priklausę lietuviai pastebėjo, kad dauguma didžiųjų granito akmenų, užsilikusių nuo bažnyčios griovimo, dabar tiesiog sumesti Calvary Hill kapinių teritorijoje. Tai gi kyla natūralus klausimas: ar iš tos vietos bus lengviau juos atsivežti atgal į Shenandoah centrą, statant žadėtą atminimo bokštą? O kas sugrąžins iš tolimojo Texas bent vieną istorinį varpą? Viltis miršta paskutinė, gal iki 2018-ųjų Lietuvių dienų Frackville, PA, turėsime bent dalį atsakymų į nenurimsančių mūsų tautiečių ne vien retorinius klausimus.

Schuylkill apskrityje lietuvių kilmės žmonės sudaro didelę dalį gyventojų.

Restauratorius prisideda prie istorinio paveldo išsaugojimo

Neseniai Danius Glinskis darbavosi prie St. Patrick's katedros komplekso restauravimo.

Atkelta iš 1 psl.

Vienas iš šios profesijos sergėtojų – Rimvydas Danius Glinskis, baigęs architektūrą tuometiniame VISI (Vilniaus inžinerinis statybos institutas, dabartinis Vilniaus Gedimino technikos universitetas – VGTU) ir istoriją gaivinantis Amerikoje. „Jaučiausi, kad nesu geriausias tarp savo kolegų. Be to, sovietiniais laikais domėjausi Lietuvos istorija, kurią buvo gana sunku atrasti. Teko perskaityti Šapokos istoriją, todėl baigęs pasirinkau, kiek leido tuometinis skirstymas, Paminklų konservavimo institutą Vilniuje“, – apie mokslo krypties pasirinkimą pasakojo pašnekovas.

Pakliuvęs į dabartinės žmonos Juditos meilės pinkles Danius prieš daugiau nei dvidešimt metų tapo meilės emigrantu ir, sukūręs gausią šeimą, šiuo metu laimingai gyvena Brooklyne, New Yorko valstijoje. Nauja pradžia svetimoje šalyje, kaip ir daugumai atvykėlių, nebuvo maloni, tačiau artimųjų palaikymas, tautiečių pagalba ir mylimosios buvimas kartu nugalėjo net didžiausius sunkumus.

„Atvykęs į New Yorką kurį laiką dirbau pas lietuvių architektą. Tai buvo labai reikalingas ‘universitetas’ persiorientuoti iš sovietinės architektūros ir statybos kultūros į amerikietiškąją. Kai nebemokėjo algos, teko palikti tą architektą. Laikraščių pagalba beveik jau buvau susiradęs darbą, kai pažįstama lietuvė davė jos jau mirusio vyro kolegos telefoną, kuris specializavosi restauravimo srityje. Kai aplankiau jo įstaigą, iš karto pasiūlė dirbti. Ten išbuvau penkerius metus. Buvau paskutinis darbuotojas, kai jis tą įstaigą uždarė, bet aš jau dėl šeimyninių priežasčių turėjau persikelti gyventi į Kaliforniją“, – apie pirmus darbus Amerikoje pasakojo Danius.

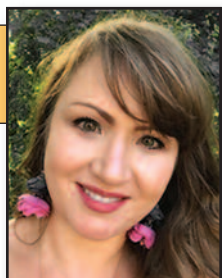
„Grįžęs po trejų metų į New Yorką vėl pradėjau dirbti architektūroje, bet vis norėjau grįžti į restauravimą. Kadangi pažinojau kelis architektus, dirbusius toje pačioje architekto-restauratoriaus įstaigoje, tai greitai grįžau į tą pačią specializuotą įstaigą, kurioje dirbu iki šiol“, – pasakoja restauratorius apie įsidarbinimą konsultacinėje įmonėje „Building Conservation Associates“ (BCA), besispecializuojančioje pastatų restauracinės dalies projektų ruošime ir jų priežiūroje statybos metu.

Lietuvoje buvo daugiau atradimų

Prieš atvykdamas į Ameriką Danius Glinskis prisidėjo ir prie tėviškos istorinio paveldo išsaugojimo. Nors Lietuvoje restauratorius dirbo tik šešerius metus, per tą laiką jis spėjo prisiliesti prie kelių svarbių kultūrinių objektų restauravimo. „Spėjau daugiau paruošti projektų, negu įvykdyti. Užbaigta buvo Alantos smuklė Molėtų rajone. Dar vienas projektas buvo įvykdytas jau išvykus – pirmas Panemunės pilies Jurbarko rajone etapas“, – apie indėlį į Lietuvos paveldo gaivinimą pasakojo Danius.

Pašnekovas teigia, jog dirbant Lietuvoje galima buvo rasti daugiau įdomesnių senovinių radinių nei Amerikoje. „Didesnių atradimų, kaip būdavo Lietuvoje, čia yra mažiau, nes ne tik istorija yra trumpesnė, bet ir daugiau dokumentinės informacijos – brėžiniai, specifikacijos, nuotraukos – yra išlikę. Kartais žiūrime senus filmus, nufilmuotus istoriniuose interjeruose, ir gauname medžiagos restauravimui. Nebent kažką atidengus randame mažiau sužalotą, negu tikėjomės“, – restauravimą skirtingose šalyse lygina Danius Glinskis.

Nukelta į 10 psl.

Parengė **Loreta Steffens** • madoskrynia.draugas@gmail.com

MADOS SKRYNIA

VILNA IR FANTAZIJA

Vilnietė drabužių kūrėja Nadežda Smoriginienė per septynerius metus sugebėjo iš užmaršties prikelti vilną ir savo nepaprastu talentu bei kūrybingumu užkariauti pasaulį.

Dizainerė Nadežda Smoriginienė savo vestuvių dieną su pačios kurta suknele iš marlės.

Dizainerės kuriamuose drabužiuose atgyja Salvador Dali, Gustav Klimt, Hundertwasser, Kandinsky ir Van Gogh meno kūriniai. N. Smoriginienė nuo pat vaikystės juto potraukį madai, grožiui ir ryškioms spalvoms, o jos svajonė buvo – nuo nieko nepriklausyti ir daryti tai, ką pati labai myli. Šiandien jos svajonės pildosi – Nadežda yra „Nadin Smo“ prekinio ženklo savininkė ir jau greitai Vilniuje atidarys savo mados namų bei dirbtuvių duris. Menininkės kuriami drabužiai ir aksesuarai yra skirti kiek-

vienai paprastai moteriai, kuri turi savo grožio supratimą ir kuri nenori atrodyti kaip visi, bet nori būti madinga ir išsiskirianti iš minios. N. Smoriginienė džiaugiasi, kad lietuviai jau pasiekė tą brandos lygį, kai renkasi ekologiškus, natūralius gaminius – net spalvų atžvilgiu tapo ne tokie konservatyvūs. Pati menininkė mėgsta provokuoti ir laužyti žmonių susikurtus stereotipus. Dizainerė gali pasigirti nepaprastai dideliu nuolatinių klientų būriu – kiekviena, įsigijusi jos kūrinį, sugrįžta ir dar atsiveda būrį draugių. „Nadin Smo“ prekinio ženklo gaminiai džiugina jau ne tik Lietuvoje, bet ir Ispanijoje, Italijoje, Rusijoje, Airijoje, Vokietijoje ir pas mus, JAV.

N. Smoriginienė prisimena, kad pirmieji bandymai velti vilną pareikalavo daug atkaklumo ir užsispyrimo. Moteris nenuleido rankų ir po truputį judėjo pirmyn: „Vieną dieną pačiupinėjau vilną, pridėjau prie savęs ir pajutau – taip šilta, malonu, jauku, kad nenoriu dėvėti nieko kito, tuo labiau su kuo kitu dirbti. Jeigu galima dėvėti natūralius drabužius, kam kankinti save nenatūraliais“.

Iki palto dizainerė ėjo ilgai, ir tai buvo jos kūrybos kulminacija. Ją pasiekusi suprato – kaip tik paltus velti jai labiausiai prie širdies. Vilna moteriai tapo ne tik verslu, bet ir neatsiejama gyvenimo dalimi. Net ir būdama trijų vaikų mama, su naujagime Darija ant rankų, Nadežda dirba be poilsio ir miego: „Kuo daugiau veliu, tuo labiau tai mane užkabina, tai jau tapo ne darbu, bet tikra aistra. Viską darau namų sąlygomis, pati, be jokių įrankių – viskas padaroma plikomis rankomis. Medžiagos – visos natūralios ir ekologiškos – vilna, natūralūs dažikliai, taip pat naudoju medvilnę, šilką, tikro stiklo karoliukus papuošimams. Mažai kas žino, kad vilna labai paslanki medžiaga – ją galima maišyti su šilku, marle. Pastarąją derinant su vilna galima sukurti labai gražią faktūrą. Visą procesą nusakyčiau taip – vilna, vanduo, muilas ir fantazija.“

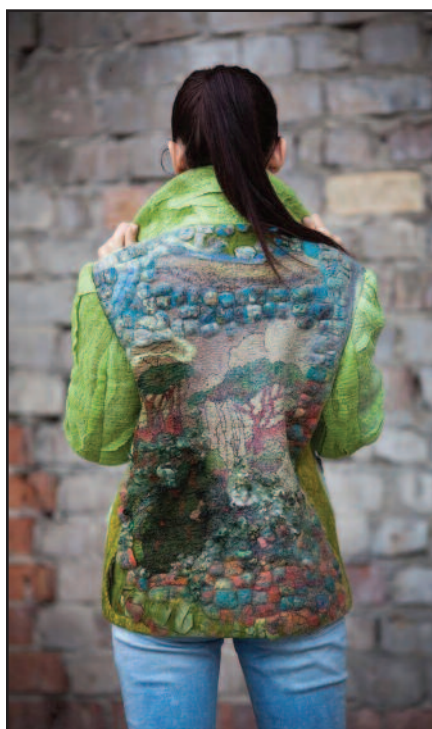
Menininkė pastebėjo, kad padaryti vieną šaliką reikia apytikriai septynių valandų, o kurdama liemenę gali už-

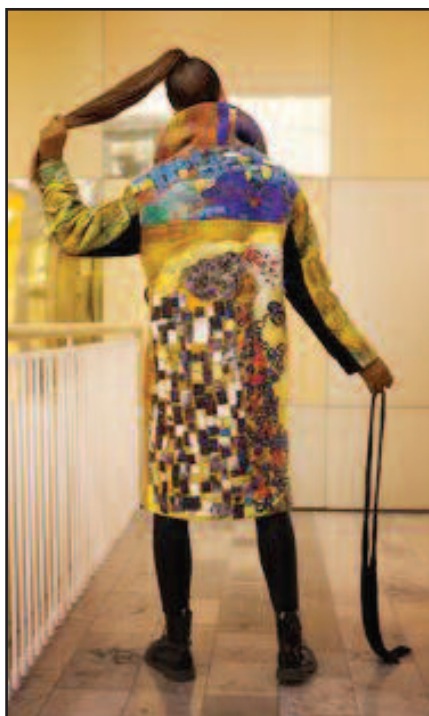

trukti ir visą dieną. „Procesas gana ilgas, bet tikrai vertas sugaišto laiko – kai paimi rankų darbo kūrinį, iškart jauti, kad yra įdėtos žmogaus pastangos, šiluma ir geros emocijos. Juk visi mes norime kažko minkšto, švelnaus ir šilto. O vilna ir yra būtent tai, ką norisi paimti į rankas ir tiesiog prisiglausti“, – savo mintimis dalijasi Nadežda. Fantazijos ir talento šiai ypatingai drabužių ir aksesuarų dizaineriui tikrai netrūksta. Nėra nė vieno tokio pačio kūrinio – kiekvienas daiktas yra originalus, vienietinis. Menininkė nuolatos galvoja apie vėlimą ir idėjų semiasi iš kasdienybės: „Kartais būna taip, kad einu miegoti, atrodo, kad kūnas miega, o galvoje vis sukasi mintys apie naują kūrinį, todėl atsikėlus jau žinau, ką noriu sukurti. Daug klientų prašo atkartoti jau buvusį kūrinį, tačiau atkartoti niekada neįsėdina, kad ir labai norėčiau. Niekada nesakau, kad tai ‘mano daiktas’ – tai yra mano kūriniai, nes į viską, ką darau, įdedu savo širdį ir sielą. Ir tegul tai kažkam pasirodys senamadiška, bet taip aš matau pasaulio grožį ir taip išivaizduoju šiuolaikinę moterį. Įkvėpimas taip pat ateina labai įvairiai – kartais tiesiog parke pamėčius įdomias spalvas, grįžus namo gimsta idėja suvelti šaliką su lapų imitacijomis. Labai

domiuosi spalvų ir raštų tendencijomis. Man viskas įdomu, mėgstu bandyti įvairias naujoves.“

Menininkė savo darbais mėgina keisti požiūrį į vilną. Anot Nadeždos: „Vis dar galioja stereotipas: jeigu jau iš vilnos, vadinasi, senamadiška. Bet tai netiesa. Kurdama atsižvelgiu į da-

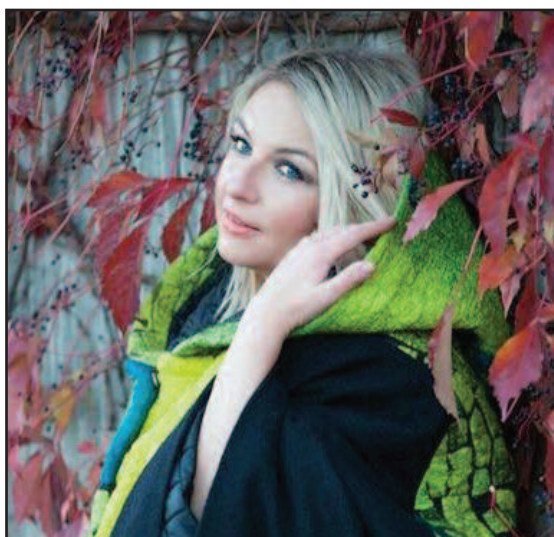

bartines tendencijas, nemezgu megztinių kaip prieš 50 metų. Geros vilna virsta gražiu, šiuolaikiniu drabužiu, kurį galima derinti su madinga avalyne, aksesuarais. Ir niekada nereikia tikėtis, kad du gaminiai bus lygiai tokie pat. Visiems rankų darbo kūriniams būdingas toks pats bruožas – nebūna dviejų identišku. Kita vertus, man nesinori mėginti kurti tokį pat drabužį – juk ne prie konvejerio dirbu. Mano drabužiai tokie, kokį aš matau pasaulį: ryškūs, nuotaikingi, spalvoti.”

Naujausioje savo kolekcijoje menininkė sėkmingai suderino tokias nesuderinamas faktūras kaip džinsą, vilną ir marlę: „Mano naujausioje kolekcijoje daug vilnos su džinsu. Naujos kolekcijos koncepcija kilo labai spontaniškai, kaip ir viskas, ką aš darau. Tiesiog vieną dieną šovė į galvą mintis sujungti iki šiol neišbandytas tarpusavyje medžiagas – vilną, džinsą ir paprastą marlę. Galutinis gaminių rezultatas priklauso nuo to, ko ir kiek pridėsi. Beje, dėl marlės nereikia apsigauti. Ne tokia jina paprasta: ji dažoma, perdažoma, sujungiamas visokiais mazgeliais, o tada verdama su vilna. Kadangi visos medžiagos yra natūralios, tai man buvo tikrai prie širdies, nes aš iš principo savo kūriniams nenaudoju sintetinių medžiagų. Šią kolekciją sukūriau pasikliaudama vien savo patirtimi keliaujant po pasaulį, savo idėjomis ir požiūriu į grožį. Šitoje kolekcijoje aš noriu parodyti šiuolaikišką, energingą, ryškią ir nepriklausomą moterį, kuri nebijo pasirodyti drąsi, ryški ir visiškai nevaržoma. Ji visiškai nepanaši į pro šalį einančius žmones ir gyvena vien tik pagal savo pačios taisykles.”

2016 metais „Nadin Smo Design” laimėjo konkursą Italijoje „Pisa Fashion Days”. Dizainerė laimėjo sta-

žuotę Milano mados institute „Insituto di Moda Burgo”, kur įgijo nepaprastos patirties. Šioje stažuotėje pavyko užmegzti ryšius su dviem Italijos madų kompanijomis, kurios savo „show rooms” sutiko prekiauti „Nadin Smo” prekės ženklą darbais. Šiais metais dizainerė į konkursą nenuvyko, – sulaukė šeimos pagausėjimo, – bet nusiuntė talentingas Lietuvos atstoves, nes tapo oficialia konkurso atstove Lietuvoje.

Dizainerė Nadežda Smoriginienė su vienu iš savo kūrinių. Photomomentai.lt nuotr.

Paklausta apie artimiausius planus menininkė tik optimistiškai nusijuokia: „Kaip sakoma, nori prajuokinti Dievą, pasakyk jam savo planus. Viskas eina taip, kaip turi eiti, svarbiausia – niekada nenuleisti rankų, mažiau keikti gyvenimą, nes silpnas ieško pasiteisinimų, o stiprus – galimybių!”

Vienetinius natūralius prekinio ženklo „Nadin Smo” kūrinius jau galite įsigyti Čikagoje, „Monique Boutique” parduotuvėje, arba tiesiog kreiptis į pačią dizainerę ir užsisakyti jums širdžiai artimą vilnos gaminį.

<https://www.facebook.com/nadinsmodesign/>.

<http://www.nadinsmo.com>.

**Laisvalaikis su DRAUGU
malonus poilsis ir
inteligentiškas pokalbis
bet kur ir bet kada**

**Užsitikrinkite šią draugiją
prenumeruodami laikraštį
Suteikite šį malonumą ir savo
artimiesiems**

Kaina naujiems prenumeratoriams:

metams – 120 dol., internetu – 115 dol.

pusmečiui – 65 dol.

ketvirčiui – 30 dol.

Daugiau informacijos tel. 630-805-1404

arba el. paštu AudreyKizys@gmail.com

www.draugas.org

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Žurnalistas: imituota ataka prieš bazę Šiauliuose

Vilnius/Minskas (LRT.lt) – Baltarusijoje karines pratybas „Zapad“ stebintis LRT televizijos žurnalistas Giedrius Vitkauskas teigia, kad jam teko gyvai stebėti šias pratybas viename poligonų ir, anot jo, neatmestina, kad vienoje iš stadijų galimai buvo bandoma imituoti ir NATO oro bazės puolimą.

Pasak G. Vitkausko, gyvai stebint vieną iš „Zapad“ stadijų kilo minčių, kad Rusijos ir Baltarusijos pajėgos galimai repetuoja puolimą prieš NATO objektą.

„Apsilankėme viename iš poligo-

nų, į kurį mus išileido stebėti pratybų. <...> Tai buvo vienas iš etapų, kai aviacija bombardavo priešų, arba kaip jie vadina, teroristų, oro bazę. Paprastai būtų sunku išivaizduoti, kad teroristinė organizacija turėtų orų bazę, todėl yra klaustukas, ką būtent šios šalys tuo norėjo parodyti. Analitikai sako, kad tai yra puolamoji stadija, galbūt net galvojama apie NATO šalių oro bazę. Taigi ta oro bazė, kurią norėjo sunaikinti Rusijos ir Baltarusijos pajėgos, galbūt netgi primena ir NATO oro policijos bazę Šiauliuose“, – sako LRT žurnalistas.

Skirtinga maisto produktų Lietuvoje ir Vokietijoje kokybė

Vilnius (ELTA) – Lietuvoje pristatomas tyrimas, atskleidžiantis mūsų šalyje ir Vokietijoje pirktų žinomų gamintojų maisto produktų sudėties skirtumus. Laboratorijose ištyrus 33 rūšių maisto produktus, nustatyta, kad 23 iš jų skiriasi ne tik sudėtimi, bet ir skoniu, spalva ar konsistencija.

Žemės ūkio ministras Bronius Markauskas šią situaciją vadina „nėskania“ ir ketina kartu su kitomis analogiškus tyrimus atlikusiomis valstybėmis ir Europos Komisija siekti, kad maisto produktų rinka būtų vieninga ir kokybės atžvilgiu.

„Jei vartotojas perka visoje Europos Sąjungoje žinomą produktą, jis natūraliai viliasi, kad ragaus tą patį

nuo Vilniaus iki Lisabonos, ir gamintojai turi tai užtikrinti“, – sako B. Markauskas.

Tyrimą atlikusios Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius Darius Remeika teigia, kad, remiantis tarnybos apklausa, 8 iš 10 apklaustųjų mano, jog Lietuvoje vartojamas diskriminuojamas.

„Pabrėžiu, kad formaliai teisiškai visi šie produktai atitinka jiems keliamus sudėties ir ženklavimo reikalavimus. Tačiau tai, kad beveik 70 proc. tirtų produktų buvo nustatyta skirtumų, rodo, kad šis klausimas privalo būti ir toliau nagrinėjamas, o tyrimai plečiami“, – įsitikinęs D. Remeika.

Projektas „Dainuojanti Lietuva“

Vilnius (Bernardinai.lt) – Rugsėjo 21 d. 7 val. v. (Lietuvos laiku) Katedros aikštėje vyks naujas socialinis projektas „Dainuojanti Lietuva“. Unikalūs projektas kvies vilniečius ir miesto svečius susiburti ir kartu dainuoti lietuvių liaudies dainas ir su-tartines, taip išreiškiant vienybę ir pasididžiavimą Lietuva.

„Nereikia mokėti dainuoti, reikia tik išdrįsti ir ateiti, stoti petin į petį. Ne profesionaliame dainavime slypi tautos jėga, o vienybėje. Didžiokimės tuo ką turim šiandien!“ – kviesdama ateiti ir dainuoti kartu, teigia projekto iniciatorė, žymi Lietuvos folkloro atlikėja Laurita Peleniūtė. Projekto idėja atlikėjai kilo susiduriant su žmonių baimėmis dainuoti, tautinio pasitikėjimo stoka ir kaip iššūkis nuolat girdimiems pasisakymams, jog gyva daina Lietuvoje mirė. Jau daugiau nei metus kiekvieną savaitę liaudies dainų ir sutartinių pasidainavimus „Promočių giesmės“ vedanti atlikėja, teigia matanti didelį žmonių norą dainuoti, kuris, deja, yra dažnai lydimas didelių kompleksų ir nepsitikėjimo savimi. Jos nuomone, tai pali-

Katedros aikštėje vyks naujas socialinis projektas „Dainuojanti Lietuva“. Kasvyksta.lt nuotr.

kimas okupacijos laikų, kai žmonės buvo kupini baimių šnekėti ir dainuoti lietuviškai, ir nors praėjo jau 26 laisvės metai, šis palikimas išlieka gajus mūsų visuomenėje. Vis dėlto, pagaliau išdrįsę ir pažinę savo balsą žmonės keičiasi. „Promočių giesmių“ užsiemimų ir sutartinių mokymų, kuriuos vedu, metu mačiau daug nuostabių transformacijų ir tikiu dainos galia išlaisvinti. Noriu, kad ši laisvė ir gyvas dainavimas plistų po Lietuvą, noriu, kad visi žinotų – daina Lietuvoje yra gyva“, – teigia rengėjai.

Organizatoriai tiki projekto testinumu ir ketina nesustoti. Ateityje „Dainuojančios Lietuvos“ renginiai planuojami ir kituose miestuose, kad gyva daina po Lietuvą išplistų tarsi gerasis virusas, o pats renginys taptų tradicija.

Būtina įamžinti laisvės kovotojų atminimą

Vilnius/Raseiniai (Mano vyriausybė) – Ministras pirmininkas Saulius Skvernelis apsilankė Raseiniuose ir Kryžkalnyje, kur siūloma pastatyti memorialą laisvės gynėjams atminti.

„Dėmesio ir pagarbos, kurią rodomė laisvės kovotojų atminimui, nie-

kada nebus per daug. Lietuvos partizanų ir laisvės kovotojų dvasia, patriotizmas, pasiaukojimas šių dienų kontekste atsiskleidžia naujomis spalvomis. Būtina partizanų įamžinimo tema rengti konstruktyvias diskusijas ir priimti sprendimus“, – sako premjeras S. Skvernelis.

D. Trump grasina Šiaurės Korėjai

New Yorkas/Jungtinės Tautos (BNS) – JAV prezidentas Donald Trump sakydamas savo pirmą kalbą Jungtinių Tautų (JT) Generalinėje Asamblėjoje pagra-sino „visiškai sunaikinti“ Šiaurės Korėją, jeigu ji neat-sisakys savo branduolinių ambicijų.

D. Trump JT Generalinės Asamblėjos dalyviams pareiškė, kad „jau seniai buvo laikas pasaulio valstybėms stoti prieš“ Kim Jong Un. Pasak JAV vadovo, Kim Jong Un „beatodairiškas branduolinių ginklų siekimas“ kelia grėsmę „visam pasauliui prarasti neišivaizduojamą (skaičių) žmonių gyvybių“.

„Raketų žmogus (Rocket man) pradėjo misiją, kuri yra savižudiška jam ir jo režimui, – pareiškė D. Trump, kalbėdamas apie Šiaurės Korėjos vadovą.

JAV nusiuntė į Pietų Korėją bombonešius

Seulas (ELTA) – Jungtinės Valstijos į karines pratybas Pietų Korėjoje nusiuntė ilgojo nuotolio bombonešius. Du bombonešiai B1B kartu su keturiais amerikiečių naikintuvais F35B ir Pietų Korėjos lėktuvais bandė puolimo pajėgumus.

Pratybos surengtos tvyrant įtampai dėl Šiaurės Korėjos branduolinės ir raketų programos, kuri praėjusiomis savaitėmis buvo smarkiai spartinama. Pchenjanas rugsėjo pradžioje paskelbė apie šeštą ir iki šiol stip-

D. Trump pagrasino Šiaurės Korėjai „visišku sunaikinimu“. EPA-ELTA nuotr.

– Jeigu būsime priversti gintis arba ginti savo sąjungininkus, neturėsime kito pasirinkimo kaip visiškai sunaikinti Šiaurės Korėją“.

D. Trump, jau anksčiau pagrasinęs atsakyti „ugnimi ir įniršiu“, jei Pchenjanas toliau kels grėsmę Amerikai.

Per „Zapad“ sraigtasparnis apšaudė žiūrovus

Maskva (BNS) – Pranešama, kad per bendras su Baltarusija karines pratybas „Zapad 2017“ viename poligone Leningrado srityje įvyko „savaiminis“ raketų paleidimas iš sraigtasparnio, o per šį incidentą nukentėjo žiūrovai.

Skelbiama, kad per sraigtasparnio Ka-52 paleistos raketos pataikė į du automobilius, o du sunkiai sužeisti žmonės buvo nuvežti į ligoninę.

Šis incidentas įvyko rugsėjo 17 arba 18 dieną Lugos poligone, kur ma-

Per karines pratybas sraigtasparnis apšaudė žiūrovus. Suniokoti du automobiliai, du žiūrovai skubiai nugabenti į ligoninę. „Facebook“ nuotr.

nevrus stebėjo Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas.

JAV svarsto uždaryti ambasadą Kuboje

Washingtonas (ELTA) Dėl mūsų „akustinių atakų“ JAV svarsto uždaryti savo ambasadą Kubos sostinėje Havanoje.

JAV duomenimis, dėl akustinių atakų, kurios prasidėjo praėjusiais metais, 16-ai ambasados darbuotojų sutriko sveikata. Kai kurie jų gydymui buvo nugabenti į Miami Floridos valstijoje, kitiems Havanoje pagalbą suteikė JAV medikai.

Nukentėjusiems darbuotojams

nustatytas ilgalaikis klausos praradimas, lengvas trauminis smegenų pažeidimas. Jiems taip pat pasireiškė tokie simptomai, kaip pusiausvyros ir pojūčių sutrikimai, stiprūs galvos skausmai, smegenų pabrinkimas.

JAV ambasada Havanoje buvo atidaryta tik 2015 metais, kai tuometinis prezidentas Barack Obama 2014-ųjų pabaigoje pradėjo suartėjimo su Kuba politiką.

Meksiką sukrėtė galingas žemės drebėjimas

Mexico (ELTA) – Mažiausiai 217 žmonių žuvo antradienį Meksikoje per galingą 7,1 balo žemės drebėjimą.

Gautomis žiniomis, šalies sostinėje aukų skaičius išaugo iki 97 žmonių. Dar 64 žmonės žuvo Morelos valstijoje, 32 – Puebla valstijoje, devyni – Mexico valstijoje, po vieną – Oaxaca ir Guer-

rero valstijose.

Nacionalinės seismologijos tarnybos duomenimis, požeminių smūgių epicentras buvo už 12 kilometrų į pietryčius nuo Morelos Axochiapan miesto, kuris yra už 111 kilometrų į pietus nuo Meksikos sostinės, o židiny – 57 kilometrų gylyje.

VERSLO NAUJIENOS

Lauko reklama: tikrieji „už“ ir „prieš“

Ką žmonės pagalvoja apie lauko reklamą? Paprastai pirma jiems šaunanti į galvą mintis yra spalvingos afišų, skelbimų lentos gatvėse, šalia kelių ir magistralių. Tačiau tai ne vien tik minėti pavyzdžiai: plakatai, ženklai bei reklama ant autobusų, metro, taksi ir traukinių taip pat priklauso lauko reklamos kategorijai. Visi šie reklamos būdai naudoja panašius metodus ir taisykles.

Lauko reklamos privalumai:

- Kadangi lauko reklama yra publikuojama viešoje teritorijoje, ji neabejotinai pasiekia savo vartotojus. Žmonės negali jos „išjungti“ ar „išmesti į šiukšlių dėžę“. Žmonės yra priversti su ja susidurti, patinka jiems tai ar ne. Taigi, lauko reklama tikrai yra užsigrobusi didžiąją dalį vartotojų.
- Lauko reklamos pranešimai remiasi reklamos dažnumo principu. Kadangi daugelis reklamų yra publikuojamos toje pačioje vietoje vieną mėnesį ar ilgiau, tai žmonės, kurie praeina ar pravažiuoja tą vietą, mato tą reklamą daug kartų.
- Tam tikros vietos lauko reklamai gali būti pasirenkamos siekiant tam tikrų tikslų. Pavyzdžiui, lauko afiša, pakabinta šalia jūsų verslo kontoros, gali pritraukti žmones apsilankyti jūsų biure. Arba jūs galite efektyviai paplėsti savo verslą kaimo vietovėse, jeigu prieš tai pakabinsite lauko afišų daugelyje kaimo vietovių.
- Lauko reklama yra puikus papildas šalia kitos reklamos kampanijos, kurią vykdate. Dažniausiai lauko reklama yra efektyviausia, kai ji yra siejama su kitomis reklamos formomis žiniasklaidoje.

Lauko reklamos trūkumai:

- Lauko reklama yra vaizdinė reklamavimo forma. Geriausiu atveju ji gauna 2–3 sekundes vartotojo dėmesio.
- Idėjinis turinys turi būti kompaktiškai formuluotos, kad sugebėtų pertekti pagrindinę mintį per 2–3 sekundes.
- Lauko reklamos organizuotojai neleidžia vykdyti labai trumpos, savaitės trukmės reklamos kampanijos, dažniausiai sutartis galioja 3 mėnesius.

Atkreipkite dėmesį:

Jeigu nusprendėte užsisakyti lauko reklamą, prisiminkite, kad vietovė yra svarbiausias faktorius. Idealios yra intensyvaus eismo sritys. Lauko afiša strategiškai netinkamoje vietovėje duos mažai naudos.

Išlaikykite idėjinį reklamos turinį glaustą (naudokite 5–7 žodžius) ir stenkitės ją pateikti kūrybiškai tam, kad pritrauktumėte skaitytojus.

Tik keletas žodžių, didelės iliustracijos, ryškios spalvos ir paprastas fonas sukurs visų efektyviausias lauko reklamas. Šio tipo reklamos daug prisideda prie firminių ženklų indentifikavimo, preferencijų susidarymo ir, kas tiekia informaciją vartotojams. Visų lauko reklamų švieslentės yra gerai matomos, reprezentuojančios kompaniją ir specialiai sukurtos pritraukti žmonių dėmesį. Lauko reklamą visai pagrįstai galėtume vadinti plačiąja piltuvėlio dalimi: visų pirma yra sužadinamas vartotojo smalsumas, o paskui sukeliamas susidomėjimas.

Kita lauko reklamos pusė yra ta, kad ji gali būti mažiau efektyvi taktinėse ir trumpalaikėse kampanijose. Jeigu turite ribotą laiko atžvilgiu reklamavimo pasiūlymą, tuomet televizija, laikraščiai arba skrajutės duotų daugiau naudos. Dažniausiai geriausios integruotos rinkodaros komunikacijos kampanijos naudoja įvairia rūšius reklamavimo būdus, tam kad sulauktų geriausios reakcijos.

6 būdai lauko reklamos paruošimui, atsižvelgiant į biudžetą ir tikslus:

1. Reikia užsisakyti gerai matomą afišų lentą ant pastato sienos. Aki vaizdu, kad tai bus vieta šalia judrios gatvės. Šviesiai geltonos, citrinos spalvos ir šviesiai mėlyna patraukia akį, bet, deja, grafika neišlieka atmintyje ilgam.
2. Ant stulpo ar lempos kabinamos vėliavėlės labai išpopuliarėjo paskutiniaisiais metais. Tai originalu.
3. Reklamų ant transporto priemonių kiekis vis dar didėja, nors tai ir senas būdas, tačiau patikrintas.
4. Spalvingi, akį patraukiantys meno darbai kartais padeda išpopuliarinti senamadišką arba nuobodų produktą.
5. Reklama ant nuleidžiamų užuolaidų ar langinių kartais irgi gali būti labai efektyvus variantas išpopuliarinti kampaniją.
6. Šviesiaspalvės fizinės skulptūros sukūrimas retai kada nesulaukia dėmesio. Pavyzdžiui, linksmos kartoninės karvutės, kurios stovi gana tuščiuose laukuose aplink Singapūrą – tai puikus lauko reklamos pavyzdys. Dėl išpūdingų geltonos ir raudonos spalvų derinio ir su jokia kitu nesumaišomu kompanijos logotipo - reklamuojamos kompanijos vardą žino netgi vaikai.

Visasverslas.lt

Lietuvių produkcija pristatoma Paryžiuje

Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje Dalius Čekuolis aplankė Lietuvos įmones, dalyvaujančias Paryžiuje vykstančioje namų interjero ir dizaino parodoje „Maison&Objet Paris 2017“.

Susitikimuose su Lietuvos gamintojais ambasadorius pasidžiaugė, kad kasmet vis daugiau įmonių atvyksta į šią parodą pristatyti savo produkcijos. Dalis Lietuvos namų interjero ir dizaino srities įmonių šioje parodoje yra nebe naujokės, o kelių metų idirbis duoda vaisių – lietuviškos produkcijos Prancūzijoje galima įsigyti ne tik dizaino butikuose ar turistinių regionų parduotuvėse, bet ir didžiuosiuose prekybos centruose Paryžiuje „Printemps“ ir „Galeries Lafayette“.

Lietuvos įmonių atstovai teigė, kad nuolatinis dalyvavimas šioje parodoje sustiprina patikimo partnerio

Lietuviai prestižinėje tarptautinėje parodoje jau nebe naujokai. URM nuotr.

įvaizdį jau turimiems verslo kontaktams, suteikia puikią galimybę pristatyti naujausią savo produkciją ir; žinoma, užmegzti naujus verslo ryšius.

Vienoje svarbiausių Europoje ir daugiausiai lankytojų iš viso pasaulio pritraukiančioje parodoje Paryžiuje ši rudenį savo gaminius pristato 17 įmonių iš Lietuvos.

URM info

Ragina dalyvauti NATO pirkimuose

Ūkio ir krašto apsaugos ministrai Mindaugas Sinkevičius ir Raimundas Karoblis dalyvavo VŠĮ „Versli Lietuva“ rengiamame seminare, kuriame verslui buvo pristatytos galimybės dalyvauti NATO šalių gynybos srities prekių ir paslaugų pirkimo konkursuose.

Ūkio ministras M. Sinkevičius pažymėjo, kad gynybos pramonės sritis Lietuvoje yra padariusi didelę pažangą, o tai atveria galimybes Lietuvos verslui. „Kaip vieną iš galimybių ištraukti stiprinant gynybos sritį, matome Lietuvos verslo dalyvavimą NATO prekių ir paslaugų pirkimų konkursuose. Iš augančių NATO šalių gynybos biudžetų tikrai galėtų laimėti ir Lietuvos ekonomika, jei mūsų pramonė būtų labiau matoma gynybos sektoriaus pagrindiniams užsakovams tarptautiniu mastu“, – sakė ūkio ministras.

Pasak M. Sinkevičiaus, lietuviška produkcija aukštai vertinama pasaulyje, o jos spektras itin platus – nuo tekstilės iki informacinių technologijų sistemų ir robotikos. Be to, Lietuva turi stiprių, nišines technologijas kuriančių įmonių, ypač gynybos pramonei itin reikalingų lazerių technologijų srityje. Lietuvos įmonių kuriamos prekės ir teikiamos paslaugos yra konkurencingos visame pasaulyje, todėl Lietuvos verslas turi didžiulį potencialą laimėti šiuos konkursus. Trūks-

ta tiek nedaug – ryžto ir žinių kaip tai padaryti.

NATO pirkimuose gali dalyvauti įvairių sričių, pvz., tekstilės, informacinių technologijų, lazerių, robotikos ir daugelio kitų, atstovai. M. Sinkevičius pasidžiaugė, kad jau turime ir keletą sėkmės pavyzdžių. Kai kuriuos įmonės yra laimėjusios ne vieną sutartį ir ketina dalyvauti šiuose pirkimuose ateityje.

Pasak krašto apsaugos ministro Raimundo Karoblio: „Lietuvos įmonėms didėjantis krašto apsaugos finansavimas reiškia dar vieną atsiradusią galimybę pasiūlyti savo prekes ir paslaugas kariuomenei, kuriai, be modernios ginkluotės, reikalinga aibė kitų dalykų. Krašto apsaugos pirkimai turėtų dominti daugelį pramonės ir paslaugų sektorių, nes kariuomenės pirkinių sąrašas be galo platus: nuo tekstilės gaminių, maisto produktų, IT įrangos ir technologijų iki statybos paslaugų, amunicijos ir ginkluotės“, – sakė krašto apsaugos ministras.

NATO paramos ir pirkimų agentūra (NATO Support and Procurement Agency - NSPA) yra pagrindinė NATO valstybių narių gynybos institucijų įvairių prekių ir paslaugų viešųjų pirkimų platforma. Metinė šios agentūros apyvarta yra maždaug 3 milijardai eurų ir ji kasmet auga.

„Versli Lietuva“

Rengiamasi parodai „Rinkis prekę lietuvišką 2017“

Lietuvoje vyks jau devintoji šalies pramonės ir verslo pasiekimų paroda „Rinkis prekę lietuvišką 2017“.

Tradicinis Lietuvos gamintojų susitikimas su esamais ir potencialiais klientais bei verslo partneriais, taip pat produkcijos vartotojais vyks rugsėjo 29 – spalio 1 dienomis Kaune.

Kviesdami Lietuvos gyventojus aplankyti parodą, organizatoriai kartu kviečia juos ir atrasti tai, už ką mūsų šalies gamintojai vertinami kaip vieni geriausių Europoje.

Naujausiais savo sukurtais produktais Lietuvos gamintojai aktyviai atstovaus pagrindinėms parodos temoms: maisto pramonė (mėsos, pieno,

žuvies, konditerijos produktai; alkoholiniai ir nealkoholiniai gėrimai; maisto papildai), lengvoji pramonė (trikotažo; tekstilės; kosmetikos ir buitinės chemijos gaminiai; avalynė; juvelyriniai dirbiniai; galanterija; odos, vilnos ir kailio gaminiai; keramikos ir stiklo gaminiai), statybų pramonė (statybinės medžiagos; krosnelės; pirčių įranga; šiltnamiai; namų apyvokos reikmenys; kalviški gaminiai; biologinių nuotekų valymo įranga), baldai (minkšti, korpusiniai, mediniai baldai; interjero detalės, medžiagos, čiužiniai).

ELTA

Euro ir kitų valiutų santykiai (2017 metų rugsėjo 20 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,83 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,67 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,68 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,12 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,61 €

Restauratorius prisideda prie istorinio paveldo išsaugojimo

Atkelta iš 5 psl.

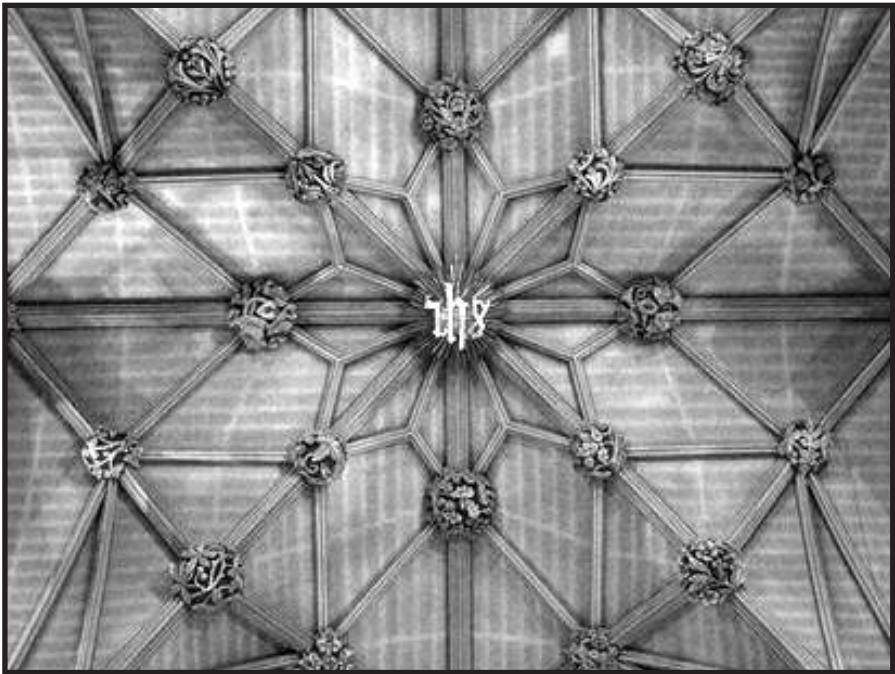
Įmonė, kurioje Danius dirba antrą dešimtmetį, yra gana specifinė restauravimo srityje. „Mes esame lyg elektrikai ar konstruktoriai architektams. Daugiausia mes atliekame tik restauracinę dalį pastatų projektuose. Taip su didelėmis architektūrinėmis kompanijomis dirbame prie didelių objektų“, – apie darbo specifiką kalba restauratorius. Pašnekovas vardija didesnius projektus New Yorke, kuriuose su komanda jam teko dalyvauti: „Dalyvavome visų Jungtinių Tautų pastato vestibulių restauravime, ‘Radio Music Hall’ interjerų restauravime, ‘Grand Central’ stoties išorės ir dalies interjerų restauravime. Ką tik baigėme gana svarbios ‘Trinity’ bažnyčios lauko restauravimą ir dabar pradedame interjerų tyrinėjimus. Čia mes esame pagrindiniai projekto kūrėjai“. Pradėtas ir „Waldorf Astoria“ viešbučio interjerų tyrinėjimas, teikiami pirmi pasiūlymai. Danius atskleidžia, jog šis viešbutis kažkada yra buvęs didžiausias pasaulyje ir jame apsistodavo visi iki paskutinio prezidento, kol jo nenupirko Kinijos kompanija.

Didesnių objektų restauravimas trunka ne vienerius metus, ir projektas gali užsitęsti kelias dešimtis metų. Vienas iš jų – „Moynihan“ stotis („Penn Station“) išplėtimas sename pašto pastate). Šiuo metu Danius dalyvauja šio projekto antrajame statybos etape ir pradeda trečiojo etapo projektavimą. Šis projektas trunka jau 20 metų! „Jame esu nuo pat pradžios. Mes architektams tapome svarbiu šaltiniu, net jiems ieškant informacijos. Būsimoje stotyje yra daroma daugybė pakeitimų; nauja architektūra man nėra įdomi. Mes profesionaliai atliekame restauracinius pasiūlymus, ko jie nenugriauna. Priekyje esantis paštas dar nebus tvarkomas, todėl interjerų labai mažai turime, tik išorę“, – pagrindinės traukinio stoties New Yorke projekto detalėmis dalijasi restauratorius.

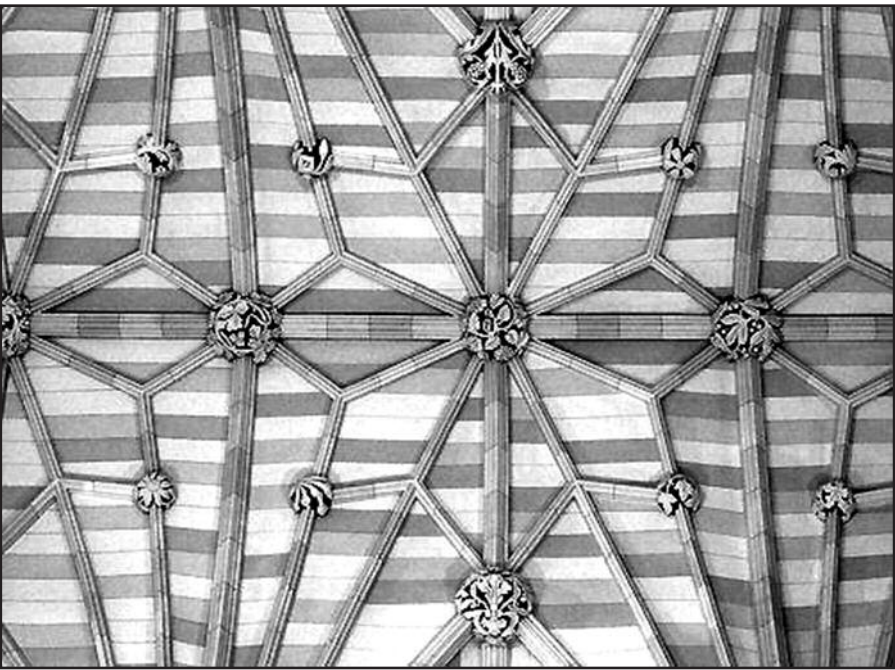
Pokalbio metu pašnekovas atskleidė, jog namą, kuriame dabar gyvena Brooklyne, jis yra pats restauravęs. Danius turėjo nemažai sunkumų vos įsigijęs namą, bet įtikino banką, jog šį, tuo metu panašų į šiukšlyną, pastatą jis pasiruošęs atgaivinti (juk jis restauratorius!). Per kelerius metus Danius šį namą pavertė puikiais, senove alsuojančiais ir svetingais namais. Taip profesinis išsilavinimas ir patirtis restauratoriui praverė jo asmeniniame gyvenime.

Restauruota St. Patrick’s Cathedral

Neseniai Danius Glinskis darbavosi prie St. Patrick’s Cathedral komplekso restauravimo. Savo išpūdžiais ir darbais apie didžiausią neogotikinę katalikų katedrą Šiaurės Amerikoje restauratorius dalijosi SLA surengtoje paskaitoje šių metų balandžio mėnesį. „Šv. Patriko katedros restauracija buvo didelis įvykis tiek firmos, tiek mano istorijoje. Man teko paruošti katedros fasadų brėžinius. Kai vykdėme tyrinėjimus viršuje, apačioje mano draugai lietuviai protestavo dėl lietuviškos Aušros Vartų bažnyčios uždarymo. Jos vertė irgi prisidėjo prie katedros restauravimo... Turėjome neribotą kokybės siekimo galimybę. Tai pa-

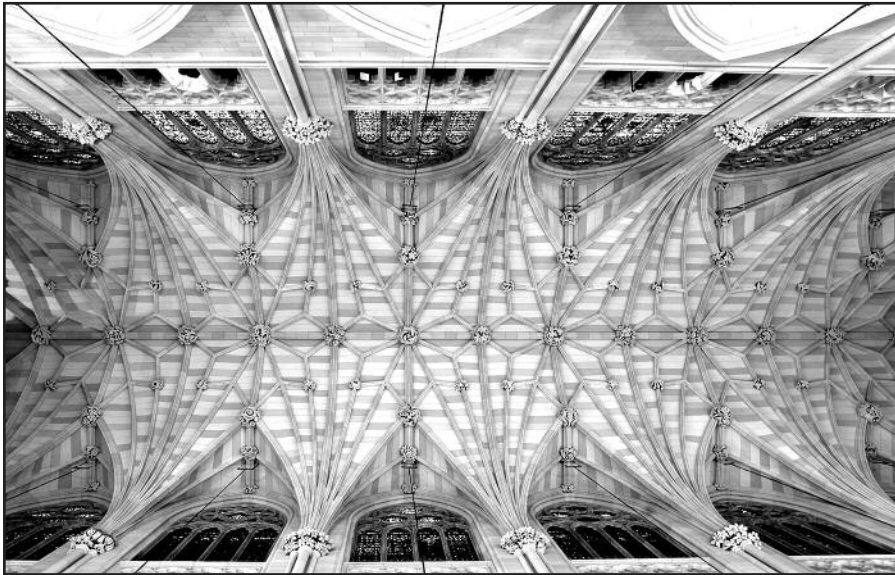

St. Patrick’s katedros detalės prieš restauravimą.

St. Patrick’s katedros detalė po restauravimo.

Daniaus Glinskio asmeninio archyvo ir „Building Conservation Associates“ nuotraukos

deda pasiekti puikių restauravimo rezultatų“, – apie suteiktas dideles restauravimo galimybes dėl nemažo finansavimo biudžeto kalbėjo pašnekovas.

Paskaitoje Danius pasakojo apie bažnyčios konstrukciją ir statybines medžiagas, pabrėždamas penkių rūšių marmurą, kurio skirtumų praeiviai tikriausiai net nepastebėjo dėl jo buvusio nešvarumo. Pradėję marmuro valymo darbus ryškesni skirtumai tapo pastebimi, o skirtingų rūšių panaudojimas turi savo atskirą istoriją.

XIX amžiuje vyskupas John Hughes turėjo mažą katedrą New Yorke.

Siekdamas prestižo, jis sugalvojo pastatyti didžiausią New Yorke katedrą airiams, kurie tuo metu buvo laikomi antrarūšiais žmonėmis. Projektas buvo užsakytas katedrai, kurios vieta tuo metu buvo tiesiog vidury laukų. Žmonės stebėjosi tokiu vietos pasirinkimu, o dabar katedra atsidūrė pačiame didmiesčio centre. 1858 metais prasidėjo pirmieji statybos darbai, kurie ilgai netruko.

Civilinis karas sustabdė statybas, todėl akivaizdžiai galima matyti marmuro naudojimo pokyčius – pereita nuo biraus marmuro prie geresnės kokybės. Karui pasibaigus statybos

buvo atnaujintos, tačiau projektas buvo pakeistas – atsisakyta iš šonų turėjusių būti arkų bei skliautų. Tik po dešimties metų buvo pastatyti bokštai – matomi marmuro pokyčiai bokštų viršuje – bei vėliau pradėti „Lady Chapel“ statybos darbai. 1948 metais katedra buvo vėl modifikuota – nuimti kryžiai, išsikišusios detalės, nes dėl pradėjusių kristi akmenų draudimo įmonė atsisakė pastatą drausti. Šiuo metu Manhattane matomas supaprastintas modelis, be gražių ir sudėtingų detalių, kurios anksčiau puošė katedrą.

Nuotrauka už 2 milijonus

Daniaus Glinskis pasakoja, jog vykstant katedros restauravimui, ji niekada nebuvo uždaryta ir nuolatos veikė. „Kiekvieną dieną dvyliktą valandą turėjome sustoti dirbti, nes vyko Mišios. Net kopėčiomis negalėdavai nulipti, nes labai girdėjosi. Tad reikėjo likti viršų“, – apie iššūkius kalbėjo restauratorius. Be to, pastoliai buvo labai svarbi projekto dalis ir tam tikras iššūkis, kadangi viską reikėjo aptverti nesiliečiant prie akmenų. Tam reikėjo didelio kūrybingumo. 2008 metais, dar iki restauracijos pradžios (kuri dėl pasaulinės krizės buvo nukelta į 2015 metus), New Yorke turėjo viešėti popiežius Benediktas XVI. New Yorko kardinolas Edward Egan užsakė nuotrauką prie šios katedros, kurioje neturėjo būti matomi laikinai pastatyti statybiniai tiltai, todėl per labai trumpą laiką darbininkai turėjo juos nuimti. Šis kardinolo noras kainavo 2 milijonus dolerių! Tikrai nepigi nuotrauka.

Restauratorių ateitis – visuomenės rankose

Kalbėdamas apie savo profesiją Danius Glinskis pabrėžė jos nepopuliarumą ir ekonominio naudingumo mažėjimą. „Restauratoriaus profesija gana reta ir nauja tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje. Jei Amerikoje ji šiek tiek populiariėja, tai Lietuvoje, bijau, ji gali išnykti. Šiuo metu jauniausių ten dirbančių amžius – daugiau kaip 50 metų. Paruoštas jaunimas labai trumpai užsibūna“, – apie ne itin gerai apmokamą specialybę kalbėjo restauratorius.

„Galime pastebėti, kad šioje profesijoje Amerikoje sparčiai daugėja merginų, o kažkada buvo dauguma vyriškių. Yra restauravimo studijų magistro laidų Kolumbijos universitete, kai baigia vienos merginos. Tai rodo profesijos ekonominio naudingumo mažėjimą, lyginant su kitomis“, – besikeičiantį susidomėjimą restauravimu pastebi Danius. Be to, šiuolaikiniai pastatai nebestatomi šimtmečiams, kaip anksčiau, todėl beliks pareiga rūpintis tik praėjusių amžių istoriniu paveldu. Pašnekovas mano, jog restauratoriaus profesijos išsaugojimas priklauso nuo visuomenės ir jos noro išsaugoti paveldą.

„Lietuvoje tas noras mažėja, o čia kurį laiką augo. Dabar restauravimas New Yorke daugiau priverstas įstatymų, bet kitose Amerikos teritorijose, kur išvis restauravimas nevyko, pradeda augti, nes naujoji karta mėgsta vietas, kuriose jaučiama istorija – barai, galerijos, salės pramogoms“, – apie viltį išsaugoti restauratoriaus specialybę kalbėjo Danius Glinskis.

MANO VIRTUVĖ

Skanūs, gaivinantys, be žalingų priedų, o svarbiausia – kad jais mėgautumėmės, nereikia pirkti brangios ledų gaminimo mašinos. Užtenka elektrinio maišytuvo, kuriame plakame rytinius kokteilius.

Žalios arbatos ir pistacijų ledai
(3–4 porcijos)

- Reikės:
- 1 puodelio anakardžių riešutų (cashews)
 - 1/4 puodelio klevų sirupo
 - 2 šaukštų citrinos sulčių
 - 1/4 puodelio kokoso riešutų arba migdolų pieno
 - 1 šaukšto žalios arbatos matcha miltelių
 - 2 šaldytų bananų
 - 1/3 puodelio smulkintų pistacijų

Bananus ir riešutus pasiruošti iš anksto. Bananus supjaustyti gabalėliais, sudėti į sandarų indą arba maišelį ir užšaldyti. Riešutus užpilti vandeniu ir pamirkyti per naktį. Nupilti vandenį, apdžiovinti.

Elektriniame maišytuve sutrinti šaldytus bananus, mirkytus riešutus, klevų sirupą, citrinos sultis, kokoso arba migdolų pieną ir žalios arbatos miltelius. Į gautą tirštą vientisą masę įmaišyti smulkintas pistacijas. Perdėti į šalčio nebijantį indą ir šaldyti apie 4 valandas.

Skanaus. Beje, šie ledai – puikus antioksidantų užtaisas!

Pistacijų ledai

- Reikės:
- 2 saujų pistacijų
 - žiupsnelio jūros druskos
 - 1 šaukšto klevų sirupo
 - 1/2 avokado
 - 2 šaldytų bananų (supjaustytų gabalėliais)
 - 1 šaukštelio vanilės ekstrakto
 - 1/2 šaukštelio migdolų ekstrakto
 - 1 šaukšto migdolų pieno (jei reikės)

Iš anksto paruošti bananus – supjaustyti gabalėliais ir užšaldyti.

Saują pistacijų sukapoti ir su druska pakepinti sausoje keptuvėje. Sumaišyti su sirupu, atvėsinti.

Šaldytus bananus ir visus produktus, išskyrus skrudintas pistacijas, sudėti į elektrinį trintuvą ar maišytuvą ir sumalti. Gausis vientisa kremo konsistencijos masė. Atšaldyti ir patiekti ledų indeliuose ar tau-rėse, apibarstant skrudintais riešutais.

Pažadas: paragavę šių ledų, ne-benorėsite jokių kitų!

Jūsų **Indrė**

John V. Černius, gyvenantis **Glendale, CA**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Jūsų parama padės skleisti lietuvišką žodį išeivijoje.

Viktoras Kuraitis, gyvenantis **Mokena, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už suteiktą finansinę paramą.

Rimvydas Liutkus, gyvenantis **Webster, NY**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Padėka už išsaugotą lietuviško žodžio skambėjimą.

Elena Jasinevičienė, gyvenanti **Darien, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Jūsų parama padės skleisti lietuvišką žodį išeivijoje.

Teresa Vaitkūnas, gyvenanti **Warren, MI**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Jūsų dėka lietuviškas žodis skambės tarp mūsų.

Joseph Vizgirda, gyvenantis **Aurora, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Dėkojame už suteiktą paramą.

A † A
RŪTA BARBORA (ANUŽIS)
ARBAS

Mirė 2017 m. rugsėjo 18 d.
Gimė 1926 m. liepos 29 d. Kartenoje, Lietuvoje.
Gyveno Beverly Shores, Indianoje.
Nuliūdę liko: duktė Gina su vyru Craig Darnell, sūnus Alvydas su žmona Onute (Milišauskaite); anūkai Thomas ir Nicholas Darnell bei Adam Arbas.

Atsisveikinimas su a. a. Rūta vyks rugsėjo 23 d., šeštadienį, nuo 9 val. r. iki 10 val. ryto Šv. Onos bažnyčioje (St. Ann of the Dunes Parish), 433 East Golfwood Road, Beverly Shores, Indianoje.

Šv. Mišios už jos sielą bus aukojamos 10 val. ryte. Po šv. Mišių, 1 val. p. p., a. a. Rūta bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse, šalia savo vyro a. a. Liudo Arbas.

Kviečiame visus artimuosius, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Geisen-Carlisle, tel. 219-874-4214 arba
www.Carlislefh.com

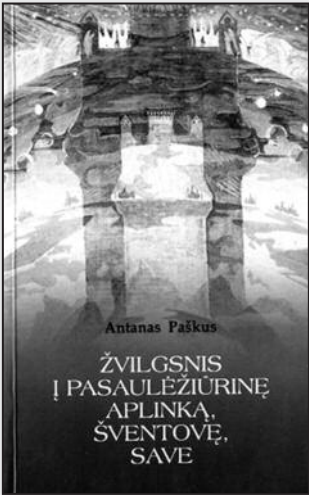
„Draugo“ knygynėlyje rasite tai, ko jums reikia

Siūlome atvykti į „Draugą“ ir įsitikinti, kad čia jūs įsigysite knygas, kurių ilgai ieškojote. Prižadame – knygų įvairovė jus nustebins.

„Žmogus nerašo knygos, kai jis ką nors žino. Jis rašo knygą grumdamasis su koku nors klausimu“.

(Psichologas Rollo May)

Ši mintis ir paskatino dr. kun. Antaną Paškų parašyti knygą „Žvilgsnis į pasaulėžiūrinę aplinką, šventovę, save“. Knygos dalys – „Mūsų amžiaus veidas“, „Krikščionis šventovėje“, „Žvilgsnis į save“ ir „Menkavertiškumo šalinimas“, – nors ir atskiros, bet „sukabintos“ stipria grandine, kurios vardas – žmogus, jo pasaulėžiūrinis klimatas, jo kolektyvinė ir individualioji savivertė, žmogaus sakralumo sfera (šventykla). Gvildenami klausimai yra aktualūs ir šiandien žiūrint iš desakralizacijos (religinės, pagarbos žmogui ir Dievybei) perspektyvos. Kai kultūra įspraudžiama į vieno matmens žmogiškosios egzistencijos erdvę, tuomet pasaulyje „nebelieka nieko šventa“, pratarmėje teigia pats kn. autorius.

Knygos „Žvilgsnis į pasaulėžiūrinę aplinką, šventovę, save“ kaina – 8 dol., (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.).

Daugiau informacijos tel. 773-585-9500
„Draugo“ knygynėlis dirba nuo 8:30 val. r. iki 4:30 val. p. p.
Knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd. Street, Chicago, IL.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Rugsėjo 24 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** Jau-nimo centro Jėzuitų koplyčioje kun. Jaunius Kelpšas aukos šv. Mišias. Galima užprašyti šv. Mišias už mirusius gimines ir draugus. Visi kviečiami atvykti ir pasimelsti jaučioje lietuviškoje šventovėje. Po Mišių – vaišės Centro kavinėje.

■ **Spalio 1 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** PLC pokylių salėje Lemonte vyks Pal. J. Matulaičio misijos rudens pietūs. Vietas galima užsisakyti misijos raštinėje arba tel. 630-888-5013. Nuoširdžiai kviečiame misijos narius ir svečius dalyvauti.

■ **Visuotinis Pal. J. Matulaičio misijos narių susirinkimas** vyks spalio 15 d., sekmadienį, 12:15 val. p. p. Laukiame visų.

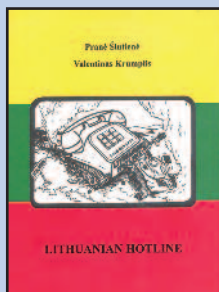
■ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos** vaikai ruošiami Pirmajai Komunijai bei Sutvirtinimo sakramentui. Mielieji tėveliai, užregistruokite savo vaikus. Pirmas susitikimas vyks spalio 22 d., sekmadienį, po 11 val. ryto šv. Mišių. Kviečiame tėvelius ir vaikus atvykti į šv. Mišias, o po jų susitiksime bažnyčios prie-

kyje prie šoninio altoriaus. Daugiau informacijos – parapijos raštinės tel. 773-776-4600

■ **Spalio 22 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** kviečiame į organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ kasmetinius lėšų telkimo „Derliaus pietus“ Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Skaniai pavalgysite. Bus trumpa muzikinė programa ir loterija. Prisidėsite prie paramos dešimčiai dienos centrų Lietuvoje, kuriuos lanko vaikai iš rizikos grupės šeimų. Vietas užsisakyti pas Rūtą Šmulkštienę (r.l.smulks-tys@sbcglobal.net, tel. 630-243-1089) arba Ramunę Kubiliūtę (rkkubilius@yahoo.com, tel. vakarais 847-869-1042).

■ **Draugo fondo metinis narių suvažiavimas** įvyks lapkričio 12 d., šeštadienį, 11 val. ryte „Draugo“ patalpose, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

■ **„Aušros Vartų/Kernavės“ tuntas kviečia** mergaites į skautų veiklą. Daugiau informacijos suteiks tuntininkė Renata Borucki: sese.renatab@gmail.com

Spalio 13 d., penktadienį, 7 val. v. Valentinus Krumplis pristatys knygą „Lithuanian Hotline“. V. Krumplio ir Pranės Šliutienės sudarytas leidinys yra skirtas tiems Amerikos lietuviams, kurie daug laiko, energijos ir pinigų paaukojo platindami žinią apie 1990 metais Lietuvoje priimtą sprendimą atsiskirti nuo Tarybų Sąjungos. Šie žmonės visomis išgalėmis stengėsi patraukti ir JAV žiniasklaidos dėmesį į to meto Lietuvos įvykius. Renginyje vyks Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL). Įėjimas į renginį – auka. Bus vaišės.

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos

708-907-3000

Sekite savo siuntas: AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas: 8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. 83 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Heights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-999-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užieiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyna
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank,** 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com

LIETUVOS VALSTYBĖS ATKŪRIMO ŠIMTMETĮ PASITINKANT

**LIETUVIŲ
FONDO
55-MEČIUI
PAMINĖTI**

ANT LAISVĖS SPARNŲ

5:30 VAL. V. KOKTEILIAI

8:30 VAL. V.

koncertas
ATLIKEJAI:

EVELINA ANUSAUSKAITĖ (VOKALAS) IR **MARIUS LESKAUSKAS** (FORTEPIJONAS)

7:30 VAL. V.
ŠVENTINĖ VAKARIENĖ IR ŠOKIAI

VAKARINĖ APRANGA

2017 M.
LAPKRIČIO 4 D.

**CHICAGO MARRIOTT
SOUTHWEST
AT BURR RIDGE**
1200 BURR RIDGE PARKWAY
BURR RIDGE, IL 60527

DAUGIAU INFORMACIJOS IR BILJETAI:
WWW.LIETUVIUFONDAS.ORG
ARBA TEL. 630-257-1616
R.S.V.P. IKI 2017 M. SPALIO 23 D.

Kur susitinkame aš ir tu!

Metinis **DRAUGO** pokylis

**2017 m. spalio 29 d.,
sekmadienį**
Pasaulio lietuvių centro
didžiojoje salėje
14911 127th St., Lemont, IL

Programoje:
sol. Marytė Bizinkauskaitė
ir satyros grupės
„Antras kaimas“
premjera!

Pradžia – 12 val. p. p.

Pietūs – 1 val. p. p.

Kaina asmeniui – 70 dol.

Bilietus galima įsigyti „Draugo“ administracijoje

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

tel. 773-585-9500,

administracija@draugas.org

www.draugas.org • www.draugas.org/news • www.draugas.org/lh
www.facebook.com/draugolaikrastis

<http://draugokalendorius.org>